

EESTI VÄIKE- JA KESKMISTE ETTEVÕTJATE ASSOTSIAATSIOON

VÄIKEETTEVÕTJAD ROHEPÖÖRDE MOOTORIKS !

KAUL NURM, EVEA VOLIKOGU LIIGE

20.10.2021

VKE-d on ca. 80% Eesti majandusest:

- **99,88%** tegutsevate ettevõtete koguarvust
- **90%** erasektori tööhõivest
- **84%** põhivara investeeringutest
- **78%** ekspordimahust
- **78%** erasektori kogukäibest
- **76%** kogutud sotsiaalmaksust
- **75%** kogutud tulumaksust

Mõned sõnad EVEA-st

- Asutatud 1988. aastal Eesti taasiseseisvumise künnisel.
- EVEA esindab täna üle 6200 ettevõtet ja on Eesti suurim sektori-ülene ettevõtjate organisatsioon.
- EVEA on ainus organisatsioon, mis esindab ainult VKE-d.
- EVEA rohepöörde töögrupp alustas veebruaris 2021.a. eesmärgil kujundada visiooni ja strateegiat rohepöörde elluviimiseks VKE-des ja ühiskonnas laiemalt.
- Täna tutvustame peamisi seisukohti, strateegiadokument on viimistluse faasis ning esitatakse Vabariigi Valitsusele.

VKE-d on rohepöörde alustala ja mootor

- Majanduses domineerivad VKE-d
- VKE-de juhid on tööandjad, kogukondades kõneisikud, sageli ka arvamusliidrid.
- Seetõttu võiksid nad olla rohepöörde teostamisel vajalikuks vahelülis riigi ja kodanike vahel.

Rohepöörde praktilised eesmärgid

- Üle minna taastuenergiatele.
- Energia kokkuhoid.
- Ringmajanduse kaudu vähendada uute ressursside kasutuselevõttu.
- Süsinikuvaba majandus.

Rohepööre - kas eliidi - või rahvaprosjekt ?

“Eliidiprojekt”:

- Kõik viitab sellele, et praegu on võetud Eestis poliitiline suund eliidiprojektile.
- Rohepöördest saavad kasu vaid valitud ettevõtted, sh suured riiklikud monopolid, riskikapitali fondid, mõned iduettevõtted.
- Kodanikke ootavad aga ees suuremad arved nii energia kui kaupade eest.
- Seetõttu jääb rohepööre kodanikele ja paljudele ettevõtjatele mõistmatuks ja neid on kerge üles ässitada rohepöörde vastu.

Rohepööre - kas eliidi- või rahvaprosjekt ? (2)

”Rahvaprosjekt”

- Rohepöörde turuosalisteks ja kasusaajaks on inimesed ja VKEd.
- See on motivaatoritele ülesehitatud projekt, kus iga elanik saab osaleda rohepöörde elluviimises, saab osa rohepöörde lisandväärtusest ja eelistest.
- Potentsiaalsetest rohepöörde vastastest on võimalik nii tekitada laialdane toetusrühm rohepöördele.

Kuidas jõuda “rahvaprosjektini” - RVP

Riik emiteerib Rohepöörde väärtpabereid (RVP), mida jagatakse kõikidele EV elanikele (“Roheosakud”).

Väärtpabereid saab kasutada üksnes rohepöörde eesmärkidega seotud investeeringuteks.

Näited:

- Taastuvenergia tootmine
- Energia kokkuhoid, sh hoonete soojustamine
- Energia salvestamine, sh suurte salvestusjaamade ehitus
- Osalemine energiaühistutes ja –ettevõtetes
- Osalemine ringmajandusettevõtetes
- Elektriautode soetamine
- Keskkonnainvesteeringud jms

Kuidas finantseerida rohepööret?

RVP-de katteallikateks võiksid olla:

- EL tõukefondide vastavad vahendid
- Riigieelarves rohepöörde toetamiseks mõeldud vahendid
- Riigi võlakirjad, mida riik emiteerib rohepöörde elluviimiseks

Mõtteviisi muutmise vajadusest

IMFi andmetel subsideeritakse (otsesed ja kaudsed subsiidiumid) maailma riikide poolt taastumatuid energiaallikaid:

- 5,3 triljoni \$ ulatuses aastas.
- 604 000 000 \$ tunnis

EL vastavad arvud:

- 330.000.000.000 \$/ aastas
- 9.000.000.000 \$/ päevas
- 37.000.000 \$/ tunnis

Nende rahade kulutuse üle puudub poliitiline diskussioon.

Taastuvenergia toetusi näidatakse aga tarbijatele igakuuliselt nende elektriarvetel.

Praktilisi näiteid:

Elektriauto tarbib 1 km läbimiseks 0,15 - 0,2 kwh energiat. Keskmise auto tarbib seega aastas ca 4000 kwh. Sama palju tarbib keskmine majapidamine. Seega rahuldaks keskmist majapidamist kuni 10kw päikesepark või tuulegeneraator.

Miks peaksid kodanikud isutama riigimonopoli lõa otsas ja tarbima nende poolt toodetud kallist elektrit?

Miks ei võiks nad energiat ise toota? **Päike ja tuul on ju meie vaba ressurss, mitte riigi ega suurinvestorite oma.**

Tsentraliseeritud energiatootmiselt üle hajatootmisele

- Vajame uut energiatootmise mudelit.
- Tsentraliseeritud tootmise asemel - hajutatud tootmine, kus igal inimesel ja ettevõttel on õigus toota, salvestada ja müüa võrku energiat.
- Selleks on vaja riigi panust arendada välja „targad võrgud“.
- Kohelda turuosalisi võrdselt.
- Eraldada Elektrilevi Eesti Energiast.
- Soodustada energiaühistute teket.

Hajutatud energiatootmismudeli eelised

- Tsentraliseeritud energiatootmisallikad on haavatavad kriisiolukordades, hajatootmist pole aga võimalik lihtsal viisil hävitada.
- Rohepöörde hüved jagunevad laiade masside vahel.
- Regionaalpoliitiline mõõde – rohepöörde tulu jõuab üle kogu maa laiali asetsevate inimeste ja VKEdeni.
- Lõhub ära tsentraliseeritud tarneaahelad, suurendades niiviisi vabaturu teket ja konkurentsi.
- Stabiilse tuluallikana parandab VKEde ja inimeste vastupidavust tulevastele kriisidele.

Kokkuvõtteks

Kui tahame, et rohepööre õnnestuks,
tuleb kujundada sellest rahvaprosjekt!

Iga inimene peab olema
positiivselt kaasatud rohepöördesse!

EVEA kutsub teadlasi ja ettevõtjaid koostööle rohepöörde
mõtestamiseks ja elluviimiseks!

TÄNAN TÄHELEPANU EEST!

Kaul Nurm

evea@evea.ee; rohegrupp@evea.ee

<https://evea.ee>

